

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Prof. dr Andrzej ZOLL

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00
Fax 827 64 53

Warszawa, 16 kwietnia 2002 r.

35504

RPO/406401/02/VIII/EW

Pan
Prof. Jerzy Hausner
Minister Pracy i Polityki Społecznej

Szanowny Panie Ministrze,

Ustawa z dnia 18 września 2001 r. o zmianie ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu oraz ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz. U. z 2001 r. Nr 122, poz. 1323) wprowadziła możliwość uzyskania świadczenia przedemerytalnego przez pracowników byłych państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej. W wyniku nowelizacji ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu dokonanej ustawą z dnia 17.12.2001 r., (Dz. U. Nr 154, poz. 1793), od 1 stycznia 2002 r. świadczenie przedemerytalne przysługuje jedynie tym byłym pracownikom pgr-ów, którzy w dniu 7 listopada 2001 r. posiadali status bezrobotnego i spełniali łącznie określone, bardziej zaostrzone niż poprzednio warunki. Takie uregulowanie oznacza wyłączenie z możliwości ubiegania się o to świadczenie osób, które wprawdzie spełniają ustawowe warunki lecz po tej dacie. Rozwiązanie to budzi moje zastrzeżenia, różnicuje bowiem grono obywateli należących do tej samej grupy - spełniających określone ustawą warunki do nabycia omawianego świadczenia przedemerytalnego - jedynie ze względu na określoną ustawą datę. Problem ten dotyczy zwłaszcza osób, które w dniu 7 listopada 2001 r. otrzymywały rentę okresową a po upływie okresu, na który renta ta została przyznana nie mogą uzyskać świadczenia przedemerytalnego.

W tym przypadku dochodzi - moim zdaniem - do naruszenia konstytucyjnej zasady równości. Z zasady tej wynika nakaz jednakowego traktowania podmiotów prawa w obrębie określonej kategorii. Nie przyznanie prawa do omawianego świadczenia osobom, jedynie ze względu na to, że w dacie wskazanej w ustawie nie spełniali tych warunków, a spełnili je natomiast w terminie późniejszym, stanowi naruszenie tej zasady.

Kolejny problem dotyczy pracowników państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej przejętych przez Agencję Własności Rolnej Skarbu Państwa. Zgodnie z art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz. U. z 2001 r. Nr 57, poz. 603 ze zm.), Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa wstąpiła w prawa i obowiązki po zlikwidowanych państwowych przedsiębiorstwach gospodarki rolnej. Nie oznacza to jednak, iż stosunki pracy, których stroną były te pgr-y ulegały rozwiązaniu lub wygaśnięciu. Trwały nadal. Jednakże ani przytoczona wyżej ustawa z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu ani ustawa z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa nie dają podstawy do zaliczenia okresu pozostawania w stosunku pracy po przejęciu pgr-u przez AWRSP - pomimo ciągłości zatrudnienia - do okresu uprawniającego do nabycia prawa do omawianego świadczenia przedemerytalnego. Uregulowanie tej kwestii jest - zwłaszcza obecnie - niezwykle ważne.

Należy również zauważyć, iż w stosunku do pierwotnego brzmienia art. 37 k ust. 9 wyżej wymienionej ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu, nastąpiło zaostrzenie warunków uzyskiwania świadczenia przedemerytalnego w stosunku do zamkniętego już katalogu osób. Zgodnie z art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 2001 r. o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa... (Dz. U. z 2001 r. Nr 154, poz. 1793) osoby, które przed dniem wejścia w życie tejże ustawy zarejestrowały się w powiatowym urzędzie pracy i spełniały warunki do nabycia prawa do świadczenia przedemerytalnego nabywają oraz zachowują do nich prawo na dotychczasowych zasadach. Oznacza to jednak, iż osoby które przed dniem wejścia w życie nowelizacji spełniały łagodniejsze warunki do uzyskania świadczenia ale jedynie nie zarejestrowały się, w chwili obecnej - jeżeli nie spełniają zaostrzonych warunków - utraciły w związku ze zmianą przepisów prawo do tego świadczenia. Wymaga podkreślenia, że decyzja ustalająca prawo do świadczenia przedemerytalnego ma charakter deklaratoryjny, a tym samym potwierdza tylko uprawnienia wynikające z przepisów prawa. Można więc mieć wątpliwości czy w omawianym zakresie nie została naruszona przez ustawodawcę zasada ochrony praw nabytych, skoro uprawnienia te wynikały bezpośrednio z przepisów prawa.

Z uwagi na powyższe, uprzejmie proszę Pana Ministra o rozważenie poruszonych problemów i powiadomienie mnie o zajęтым stanowisku.

Z wyrazami szacunku

/-/ Prof. dr Andrzej Zoll